

wylumaczyć można ów nagły zwrot w polityce pruskiej, wystąpienie organów rządu pruskiego przeciw ruchom włosko-bułgarskim i nawet obronienie się Rosji przeciw Brataniowi, bo ta zamierziała działać zgodnie z polityką pruską.

Peszt 2 grudnia.

Przeżyliśmy szczęśliwie ostatnią kryzys. Sprawa pensji węgelskich, którą ministerstwo węgelskie w ten sposób postawiło, że od szczególnego jej załatwienia uczyniło zawieszanie dalsze swe pozostanie w urzędzie, w skutek interwencji Deaka szczególnie się skończyła dla ministerstwa; stronię Deaka gabinetowi węgelskiemu ważną sprawę oddał, lecz lewicy dostarczył jeden argument więcej przeciw sobie. Kożna stonka tujeż, zwłaszcza jak ona się objawiają w statich czasach, ani na chwilę wątpić nie może, że lewica następstwa Deakistów w przedmiocie tak drażliwym, jak wypłacenie pensji dla urzędników reakcyjnych, potęgniej wysiakiwać nieomieszka. Już parokrotnie w listach moich dożdziłem, że ministerstwo postępowaniem swoim dostarcza lewicy broni, którą atoli opozycja na przyszłość sobie zachowuje. Sprawę pensji uważać należy za jedno z tych ostrych narzędzi, jakimi się lewica przeciw rządowi posługiwali, tak lekceważąc grożące niebezpieczeństwo przyszłości. Gabinet obecny w gorączkowym pośpiechu chwycił się najrozmaodszych środków, aby opozycję wytrącić z ręki, lecz fatalnym zbiegiem okoliczności wszystkie tego rodzaju zabiegi przeciwko nowemu tylko przysparzają materiału. Ostatnie ustawy, uchwalone dożadnie w sejmie podkopują tylko powagę ministerstwa. Jeżeli już wniesienie projektu przedłużenia mandatów poselskich z 3 na 5 lat niedobre sprawiło wrażenie, coż dopiero mówić o przeprowadzeniu ustawy, zmuszającej kraj do placenia pensji ludzom, co przez lat 20 pracowali na pogrobiecie Węgrów. Ministrowie krok swój tłumaczą prawdziwą sytuacją przymusową, w jakiej się znajdują wobec Przedziaław, gdyż trudno drugiej części państwa pozostawić cały ciężar tych wydatków w rzeczy samej węgelskiej, i uważają sprawę pensji dla urzędników z czasów absolutnych za jedną z ofiar, w skutek ugody z Austrią wymaganych, lecz w każdym razie gabinet węgelski mógłby był sobie obrać chwilę dogodniejszą do wniesienia projektu dotyczącego, nie przy samym schyłku kadencji sejmowej, kiedy nowe wybory są za pasem a opozycja czyha na wszystko, co tylko za środek agitacyjny służyć może.

W ostatnich dniach sejm niemiecki zresztą zrobił odkrycie, że budżet węgelski na r. 1869 zawiera niedobór, wynoszący 19 milionów złr. oprócz sumy, jaka ma być uchwalona na rzecz honowdów. A ponieważ czas nęgli — bo do 9 grudnia nie daleko — zaczęło węgelskie poszczególnie budżeta ministrów okrawać, licząc na pokrycie reszty za pomocą reformy podatków.

Pomimo rzadkiego pośpiechu z jakim sejm węgelski obraduje obecnie, wszystkich ustaw przeciw załatwić nie jest w stanie; będzie więc zmuszony gabinetowi udzielić absolutyzmu z reszty spraw, które pod obrady przyjść nie mogły.

Paryż 1 grudnia.

Upadek gabinetu Bratiana jest dziełem Francji, Austrii i następstw wyborów angielskich. Gdyby wybory były się obróciły na korzyść torysów, którzy przeciżyli, aby Rosya narutowała Turcyę, Bratiano nie zostałby puszczony przez Rosyę i Prusy. Zachodzi dziś pytanie, czy upadek p. Bratiana jest rzeczywisty a nie udao. Rosya i Prusy nie ścierpią, aby Rumunia zakończyła rolę, którą jej naznaczone r. 1854, aby zamiast być przednią strażą Rosyi, stała się przeciw niej przedmurzem.

Zaproszeni do Compięgne Księstwo pruscy wymówili się, a nadto bawie w Anglii, widocznie żyją z domem orleńskim. Z drugiej strony, hr. Stackelberg, ambasador rosyjski, nie został zaproszony do czwartej kategorii gości. Kożdaż zna baczny umysł Cesarza Napoleona, nie łatwo przypuścić, aby niezaproszenie hr. Stackelberga było oznaką złych stosunków z Rosyą. Zapewne ambasador wymówił się sam od przyjęcia słabości lub żalobą, albo będzie zaproszony w piątą kategorię. Hr. Stackelberg ożenił się był z córką jednego dyplomaty francuskiego przysposobionego przez margrabiego Tamisier. Rodacy starają się dziś wysłwieć, czy ten margrabia był za ambasadą Stackelberga w Warszawie sekretarzem Potockiego, marszałka sejmowego, i czy on to w korespondencyach marszałka ambasady rosyjskiej donosił. Margr. Tamisier mógł być wówczas w Warszawie, jako emigrant francuski. Pozory są więc przeciw niemu.

Półrządowieństwo prostożądnie podania *J. de Delbata* o pośrednictwie Anglii między Francją a Prusami. Projekt pośrednictwa nie wyszedł z Paryża, lecz z Berlina. Mówią, że królowa Wiktorya nie chce widzieć Gladstona naczelnikiem gabinetu i przekłada lorda Granville.

W świecie rządowym utrzymują się zawsze dwa prądy: wojenny w ministerstwach wojny i marynarki, a pokojowy w innych ministerstwach. Prąd ten się tak wybitnie, że mogą ludzi, którzy z nich przeżwają. Marszałek Niel przygotował instrukcje dla oficerów gwardii ruchomej.

W Hiszpanii republikańscy czynią nadzwyczajne wysiłenia. Urządzą oni manifestacje i rozpędzają monarchistów. Prım staje się coraz bardziej bezwładnym. P. Olozaga, nowy ambasador hiszpański, był wczoraj u margr. Moustier. Mówił on wiele o niebezpieczeństwie, które grozi Hiszpanii od strony Kuby.

P. de Lageronnière, który przepędził dwumiesięczny urlop we Francji, wrócił do Brukseli dnia 10go b. m. Stan Belgii staje się coraz krytyczniejszy: partye się kłócą, a tymczasem tak zwani Solidarni biorą górę. Leopold zostawił kraj w wątpliwym położeniu, a syu jego ani wie, w którą stronę ma się obrócić. Ci, co przewidują zabór Belgii przez Francję, sprzedają domy w Brukseli, pamiętając, że za Napoleona Igo trawa rosła na naliczek tego miasta.

Dnia 15 b. m. przybędzie tu ambasada chińska. Drugi proces dziennikarzy paryskich wypadł dla nich dość łagodnie. Zostali skazani na mniejsze kary pieniężne za ogłoszenie podpisów na po-

mnik dla Baudina. Trochę surowszy wyrok wypadł w procesie *Progrès* d. *Aube* w Troyes, pomimo, że w obronie tego dziennika występował Julius Favre. Na nęzie, którą nazajutrz dano dla niego w Troyes, zapowiedział on wyraźnie, że partya jego dąży do republiki, i że chce dojść do niej na drodze pokojowej, opierając się na głosowaniu powszechnem. *Constitutionnel* ostrzegł, co zagraża i zachęca naród do kupienia się koto Cesarstwa. Sądowictwo trzyma stronę rządu. Sąd w Auch ukarał dziennik miejscowy *Avenir* za przypomnienie wyrazów p. Granier de Cassagnac z czasów, kiedy ten pisarz był przeciwny Cesarstwu.

Rząd zaczyna zwracać oczy na nadużycia zgromadzeń. P. Horn, prezes zgromadzenia Reduty, został powołany przez sąd do odpowiedzialności. Umarł onegdaj Berryer, głowa legitymizmu francuskiego. Nadzwyczajnie wymowny i zręczny w szukaniu popularności. Bronię legitymizmu pod sztandarem wolności, co zdumiewało szlachtę francuską, trzymał systematycznie z republikanami i ostatni list, który napisał, miał na celu ożywienie składek na pomnik dla Baudina.

Kraków 5 grudnia. (Dokończenie sprawozdania z onegdajszego posiedzenia Rady miejskiej). Podawamy wczoraj ów akt, który w historii kraju naszego nie jest bynajmniej odosobnionym, pospieszamy dziś zdać sprawę z dalszego przebiegu posiedzenia. Zanim przystąpiono do porządku dziennego, przyszedł pod obrady wniosek naglący, który kilka słowy wyprowadził musmy. Podług statutu Rady miejskiej wybór radców do sekcji następuje corocznie przez losowanie z uwzględnieniem życzeń, lecz nikogo zmusić nie można do pozostania w jednej sekcji dłużej nad dwa lata. Mogą więc członkowie sekcji i nadal pozostać, lecz nie jest to ich obowiązkiem. Otóż tego roku jeszcze w sierpniu kożczyło się dwulecie istnienia Rady miejskiej; we wszystkich sekcjach pozostali dawniejsi członkowie, jedynie tylko sekcya II skarbową objawiła zamiar ustąpienia, co by za sobą pociągnęło zmianę wszystkich innych sekcji, i to w chwili, kiedy właśnie budżet przyszłoroczny gminy tujeż ma być ujęty pod obrady, a zatem w chwili, kiedy bardzo wiele zależy na wytrwaniu członków sekcji skarbowej, z sprawami budżetowymi dobrze obznajomionych.

Wniosek naglący, o którym powyżej wspomnieliśmy, podpisany przez kilku radców, domaga się, aby członkowie sekcji skarbowej, którzy nmiennem pełnieniem obowiązków zasłużyli sobie na uznanie Rady, nadal jeszcze przez rok trzeci pełnili ten obowiązek, w przeciwnym zaś razie mają być rozpisane nowe wybory.

Prezydent Dr Dietl zwraca uwagę, że wniosek ten sprzeciwia się ustawie gminnej, bo zmusza niejako członków sekcji skarbowej do pozostania, a uchwałę tego rodzaju musiałby pozostać w zawieszeniu; zdaniem Prezydenta Rada może tylko objawić życzenie, aby sekcya skarbową jeszcze przez rok wytrwała, lecz żądać tego żadną miarą nie ma prawa.

Po tem oświadczeniu Dr Koczyński cęfa wniosek sekcji I (odrębny od wniosku naglącego, o którym jest mowa) w tej osnowie: „Losowanie członków z całej rady do sekcji skarbowej nastąpi po przedłożeniu przez terażniejszą sekcję skarbową budżetu na r. 1869”.

Dr Weigel (w imieniu sekcji skarbowej) oświadcza, że sekcya ta ustąpić postanowiła, zaliczając, że tego jeszcze w maju b. r. nie uczyniła, kiedy zapadła w Radzie uchwała, że na rady sekcji skarbowej mają być zywani członkowie innych sekcji; uchwała ta była zbyteczną wobec jasnego brzmienia statutu, który uprawnia radców do uczestniczenia w obradach wszystkich sekcji z głosem doradczym. Sekcya skarbową ustępując korzysta tylko z prawa swego, a dalsze swe pozostanie czyni zawieszem od cofnięcia drugiego ustępu uchwały z d. 11 maja b. r., nakładającego na sekcję skarbową obowiązek zywania członków innych sekcji na swe narady. Mowca stawia więc oduosną poprawkę.

Poprawka ta Dra Weigla wywołała dłuższą i żwawą dyskusję. Rady Dr Warszanauer, Dr Strzelbicki, Dr Schönbörn i Dr Majer kolejno przemawiają przeciw poprawce Dra Weigla, opierając się stanowczo cofnięciu raz zapadłej uchwały, zwłaszcza, że takowa sekcji skarbowej w niczem nie nbliza, a miała tylko na celu lepsze poinformowanie członków sekcji skarbowej. Dr Warszanauer zgadza się z zaprzyciem Prezydenta, iż Rada tylko życzenie wyrazić może, aby sekcya skarbową powstała, a Dr Majer uważa cofnięcie uchwały, o które prosi Dr Weigel, za nblżenie Radzie.

Rada hr. Wodziecki nie podziela wprawdzie drażliwości, jaką objawia sekcya skarbową, lecz byłby za przyjęciem poprawki Dra Weigla, ponieważ statut już dostatecznie radcom waruje prawo uczestniczenia w obradach sekcji jaych.

Rada Jawornicki sprzeciwia się poprawce i wnosi przejsze do porządku dziennego, gdyż w Radzie rozchodzi się tylko o dobro miasta, nikt więc nikogo tu obrażać, i nikt obrażonym być nie może.

Zabierając jeszcze głos w tej sprawie radcy: Friedlein, Dr Oettinger, Chmurski (wszyscy sprzeciw poprawce): Dr Oettinger zwraca uwagę sekcji, że Rada chciała jej tylko ułatwić pracę przez odpowiednie wyjaśnienia, jakich jej udzielić mogą członkowie innych sekcji; radca Chmurski zaś sądzi, iż lepiej dla sekcji skarbowej, jeśli sobie sama wezwie kilka członków z pozostałych sekcji, niż aby radca Weigel, który nie może — wszyscy radcy — naraz przyjsić mieli na posiedzenie sekcji i przeskakać za pracy.

Po zamknięciu dyskusji, prezydent Dr Dietl radzi przyjąć poprawkę Dra Weigla, albo przy najmniej odesłać ją do sekcji prawniczej, gdyż uważa uchwałę Rady z d. 11 maja za niepotrzebną rzeczywistę presję na sekcję skarbową.

Przy głosowaniu Rada przyjęła wniosek prezydenta (a względnie Dra Warszanauera) i objawiła życzenie, aby sekcya skarbową pozostała; poprawkę zaś Dra Weigla Rada odesłała do sekcji prawniczej, która ma wyaleźć niejako *modum vivendi* dla sekcji skarbowej.

Z kolei odczytano wniosek radcy Deichesa: „Rada miejska poczyni kroki gzie należy, by jak najspieszniej zaprowadzić opłatę targowego i dzierżawy dochodów niestających warunek polozżyć, aby opłatę tę netylko wobec kontraktu swego dopnósł, lecz w razie, gdyby Rada pobrała goz podatku jemu powierzyć zechciała — on się do tego zobowiązał.” (Wniosek ten odesłano do sekcji skarbowej).

Z porządku dziennego Rada uchwala wniosek sekcji skarbowej (sprawozdawca Dr Weigel), aby udzielił Prezydentowi miasta dodatkowy kredyt w kwocie 500 złr. na zapomogi dla urzędników Magistratu na 4ty kwartał 1868 r.

Dwa następne przedmioty (sprawozdawcy: Baumgarten i sekretarz Piotrowski) dotyczyły wsparcia urzędników, i jako takie powinny być byle traktowane przy drzwiach zamkniętych; u sprawiedliwiony przeto był oduosny wniosek radcy Hoszowskiego, a nie pojmujemy, dla czego sprawozdawcy i inni radcy wniosku tego nie popierali. Już raz powinien się w Radzie miejskiej ustalić zwyczaj, aby prywatnych stosunków urzędników lub nauczycieli nie rozstrząsać na jawnych posiedzeniach, bo słuchacze na galerii wiedzieć nie potrzebują, komu żona choruje, komu bieda dożucha lub kto sorduta zimowego potrzebuje (bo i o tem mowa była). O treści więc rozpraw w tym względzie nie wspomniamy, podnieśliśmy tylko stronę zasadniczą podania jednego z urzędników, który się z prośbą o zapomogę zgłosił wprost do sekcji, zamiast do Rady miejskiej. Nieprawidłowość tę wykazali radcy Muczkowski, Warszanauer, Koczyński, Helcel, Friedlein, a Rada uchwala wniosek Dra Warszanauera, aby przedmiot ten odesłał napowrót do sekcji lej.

Sekretarz Magistratu p. Piotrowski wnosi dalej w imieniu sekcji Vtej.

a) przyjąć deklarację Wolfa Rabinowicza i Szymona Lembergera, podejmujących się oświeślenia przedmiotów i gmachów miejskich przez następne lat trzy, począwszy od 1 stycznia 1869 r. za wynagrodzeniem rocznem złr. 3351 w. a.

b) sprawić corocznie przynajmniej 50 latarni do oświeślenia naftą zastosowanych, przeznaczących na ten cel fundusz na sumie preliminarzowej na oświeślenie naftą złr. 4202 w. a. zaoszczędzony.

Sprawozdawca wyjaśnia, że na licytacji publicznej pp. Rabinowicz i Lemberger najniższą oferowali cenę, i dla tego sekcya poleca przyjęcie ich oferty.

Rada Zieleniewski sprzeciwia się w ogóle oświeśleniu naftą, bo oświeślenie przedmiotów i gmachów jest najgorzej, jakie sobie tylko wystawiać można. Rada Zieleniewski przemawia więc za potrzeba zaprowadzenia oświeślenia gazowego i oduosny stawia wniosek.

Rada Muczkowski nie miałby nie przeciw temu, lecz zanim zaprowadzą na przedmiotach oświeślenie gazowe, przez długi czas nie będzie żadnego oświeślenia, a woli oświeślenie naftowe jak żadne; z drugiej strony powinien Magistrat czuwać nad tem, aby przedsiębiorcy należycie oświeślali przedmiotki. Rada Muczkowski zwraca uwagę, że w miarę przybytku lamp gazowych, odpowiednia ilość lamp naftowych przedsięwzięciu wypowiedzianą będzie.

Popierają jeszcze wniosek sekcji radcy Dr Oettinger, Friedlein, Leiter, poczem sprawozdawca Piotrowski w odpowiedzi na wniosek Zieleniewskiego przytacza, że zaprowadzenie oświeślenia gazowego na przedmiotach wielkich wymaga kosztów, gdyż mieszkańcy przedmiotów gazu niezaprowadzą, a na same latarnie kosztu zbył się dość.

Wniosek Zieleniewskiego upada, a Rada uchwala wniosek sekcji.

Co do nas, chętniebyśmy się pisali na wniosek p. Zieleniewskiego, gdyby prędkie urczywypiczenie jego było możebnem, a w każdym razie objawiamy to samo, co radca Muczkowski, życzenie, aby Magistrat należycie czuwał nad odpowiedzialnością oświeśleniem przedmiotów Krakowa, aniżeli to dotychczas było, bo na oświeślenie takie, przy którem tylko lampy od innych przedmiotów odróżnić można, szkoda zaprawdę każdego grosza. Radziłobyśmy nadto, aby „przybytek” lamp gazowych a „ubytok” lamp naftowych jak najprędzej się dokonał; w tym względzie nie pocieszna nas weale zmiana o zakupie nowych lamp naftowych, bo wolelibyśmy zamiast kilku lamp naftowych jedną gazową.

Przed zamknięciem posiedzenia, Rada uchwala jeszcze następujący wniosek sekcji V (sprawozdawca sekretarz Piotrowski):

Na rachunek wynagrodzenia przypadającego przedsiębiorcom dostawy kamienia porfirowego za roboty w roku bieżącym już wykonane, wypłacić z funduszu miejskiego kwotę 3260 złr., która z sumy na ten cel budżetem r. 1867 i 1868 przeznaczonej dotąd użyta nie została, — pozwalając, oduosnie do § 2 lit. b. postanowień względem wykonywania uchwał budżetowych, użyć oszczędności w innych tytułach budżetu.

Koniec posiedzenia o godzinie Sej wieczór.

Dr Franciszek Kostek, ksiądz grecko-katolicki i profesor teologii pastoralnej na Wszechnicy we Lwowie, otrzymał krzyż kawalerski orderu Franciszka Józefa, w uznaniu jego zasług około nauk religijnych i moralnych, udzielanych więziom męzkiego zakładu karnego we Lwowie.

Wiedeń 4 grudnia. Z piątego posiedzenia anstryackiej delegacji, odbytego dnia 2 grudnia, podajemy następujące streszczenie:

Na ławie ministrów kanclerz hr. Beust, państwowy minister wojny hr. Kuhn, państwowy minister skarbu hr. Becke. Na ławie przedstawicieli rządu: szef sekcji Weninger, generał major Benedek, pułkownik Fromm, generał major Jüttner, generał komisarz wojenny Frilh, podpułkownik Gliczy, major Derschatta i sekretarz ministerstwa hr. Krauss.

Przekazano wydziałowi finansowemu nadestane z prezydium węgelskiej delegacji postanowienia tejsze co do preliminarza ministerstwa skarbu i kontroli rachunkowej.

Rechbauer wraz z towarzyszami interpeluje ministra wojny, czy nie ma zamiaru nadanej u-stawami zasadniczymi wolności stowarzyszania wszystkim obywatelom państwa, jako też prawa piśmem i słowem jawnie wypowiadać swoje przekonania, ograniczyć dla wojskowych, jako na mocy obowiązujących ustaw dotychczas ma miejsce, i czy nie ma zamiaru tym przepisem ściągającym swobody obywatelskie dla wojskowych oduosnąć moc obowiązującą? Minister wojny przyrzeka oduosnić na jednym z następnych posiedzeń na powyższą interpelację.

Z porządku dziennego sprawozdawca Dr Bannhaus odczytuje wniosek komisji finansowej co do budżetu na armię lądową. Gdy członkowie wydziału nie zgodzili się, w wielu pozycjach co do zmian, komisya wyraża przekonanie, że ministerstwo wojny z jak największą energią samo przeprowadzi potrzebne zmiany i oszczędności.

Dr Figuly widzi w budzie wojennym wielkie niedokładności i przerwy; narzeka na kosztowną administrację wojenną, a jeszcze kosztowniejsze budowie, jak n. p. kolo fortecy Komarna. *Utra posse nemo tenetur*. Kto więcej daje niż może, nie długo będzie dawał. Stawiając już dziś armię na stopie wojennej, nie sprawiamy radości nieprzyjaciolom Austrii, którzy na jej upadek spekulują, i mówią, że Austrią jej własne finanse do zguby prowadzi. (Poruszenie). Ja nie mam Austrii za straconą, dodaje mowca, ale ufam, że tylko wolność i konstytucya może ją ratować, my przeciwnie chwytamy się każdego środka kosztownego pod pozorem, aby Austrię zrobić silną.

Zabiera głos delegowany książę Konstanty Czartoryski: Przy budzie ministerstwa wojny nie należy ze stanowiska finansowego wyłączać się zapatrywać; wobec sytuacji naprężonej, w jakiej nie tylko my, ale cała znajduje się Europa, względy finansowe powinny być podporządkowane względem politycznym (oklaski). Austriya wobec zbliżającego się kryzysu winna wystąpić silna i zbrojna. Dyplomata przygotowujący zwycięstwo przy zielonym stoliku potrzebuje tak samej gotowej do boja armii, jak wódz prowadzący na pole bitwy.

Względy te powodowały ciała ustawodawcze w Wiedniu i Peszcie do zawołania ustawy wojennej, myśmy jej wykonaniu niepowinni stawiać przeszkód, dla tego ja i moi radcy będziemy głosowali za jak najmniejszym obcięciem budżetu wojskowego.

Wolny dziś przyzwolił na wysoki budżet, niżeli gdybyśmy w chwili stanowczej mieli sobie czynić zarzut „zapóźno” (zywe oklaski).

Minister bar. Kuhn dziękuje za uznanie jego czynności i zastrzega sobie do szczegółowej rozprawy odpowiedź na zarzuty Dra Figulego. Przy budowie machiny nie można wszystkich kół należycie dopasować, dopiero przy jej użyciu potrzebne dokonując się zmiany, tak się ma i z machiną armii, po jej uorganizowaniu można będzie przeprowadzać oszczędności. Do organizacyi armii liczne wchodzi w rachubę czynunki, jak stosunki etnograficzne, językowe, finansowe i względnie oświaty. Gdy obejmował ministerstwo wojny w wielkiej części żołnierze nie byli wyowiczeni, postawił sobie za zadanie do wiosny przygotować Cesarzowi i ojezynie sposobną do boja armię. Dla tego urządził piąte bataliony. Z 600,000 ludzi w karabiny oduosłoby zbrojeni, można bez obawy oczekiwać przyszłości (oklaski).

Sprawozdawca Bannhaus. Większość Komisji na pośrednim stała stanowisku między dwoma względami, jakie w rozprawie mowców różniły, chciała ona połączyć finansowe z politycznymi względami. Pan minister oświadczył, że Austriya d. wiosny posiadać będzie 600,000 armii mimo przeszłorocznych redukcji budżetu.

Co do ostatniej uwagi odpowiada bar. Kuhn, że do urczywypiczenia tego zamiaru potrzeba przyznania niezmniejszenia budżetu.

W szczegółowej rozprawie do 1go tytułu zabiera głos ks. Czartoryski. Obcięcie budżetu w tej pozycji nie dotykałoby siły armii, ale biórokracyzmu administracyi, będzie przeto głosował za obcięciem 50,000 złr. Wniosek ten poparty.

Dr Rechbauer uważa za niegodne męza stanu oddzielać stronę finansową od politycznej. Austriya jest w krytycznem położeniu, wszelako, aby osiągnąć cel wzmożenia państwa trzeba się zgodzić na środki. Nowa ustawa wojskowa jest obecnym mieczem, może prowadzić do cesaryzmu jak znów do zupełnego w państwie uzbrojenia. Ks. Czartoryski przeoczył jeden względ, nie tylko dyplomacya i armia, ale i głos ludu mają dziś znaczenie (oklaski). Mowca uważa oszczędność w tym punkcie za właściwą.

Wydział waoi opuszczenie tytułu 2go, a przeniesienie go do budżetu dworu cesarskiego.

Del. Grocholski wnosi przyjęcie proponowanej sumy. Chodzi tu o świetność najwyższego dowódcy wojska. Nie należy osłabiać wężla, który dwie części państwa łączy, i niszczyć jednoci armii. Pozycya, o którą chodzi, jest za małą, aby dla niej wywoływać spór państwowy.

Br. Eichhoff odpiiera zarzut Grocholskiego, jakoby ta chodziła o zniszczenie jednoci armii; on względy finansowe ale względy właściwości powodowały komisya. Grocholski cofa swój wniosek.

Del Dr Schindler. W tytule 2 chodzi wyłącznie o stolicę, zwłaszcza o gwardyę, tych osoba Cesarza nie potrzebuje, dla swej obrony zbyteczne są w Austrii sztyldwachy (brawo!) W wojnie zaś za gwardyę służy mu cała armia. Gwardya służy do świetności dworu, jej budżet winien być objęty listą cywilną.

Po uchwaleniu opuszczenia tej pozycji objaśnia co do 3 tytułu minister wojny, że gaża oficerów nie będą żniżone tylko: ilość oficerów według listy sztabu złożoną. Tytuł 3, 4 wraz z 20—22 podany pod rozprawę.

Dr Rechbauer w imieniu mniejszości oświadcza, że wydział kierował się dążnością, aby deficyt o ile można zmniejszyć, lecz skoro o reformy w armii chodzi spotyka się zawsze *non possumus*. Główne oszczędności dałoby się osiągnąć przy dostawie liwerunków, gdyż teraz liweranci zyskują miliony.

Br. Hoek sprzeciwia się uchwale czterech tytułów na raz, i sądzi, że niedopuszczające zmian znów ściga się zarzut, że jesteśmy zawsze o jednoci armii, jeden rok i jedną ideę zapóźno.

Br. Pratobera nie widzi w oświadczeniach rządu poręczenia, że redakcyę jakiegokolwiek daż się przeprowadzić.

Br. Gablenz jest za dozwoleństwem ministerstwu przeniesienia pozycji. Co do kawalerii twierdzi, że anstryacka stoi niżej od francuskiej i pruskiej. Wnosi do tytułu 4go obcięcie tylko 400,000 złr. Strerawie wnosi podniesienie gaży oficerów. Minister wojny oświadcza, że jest przeciw viement.

Przyjęto tytuł 4ty według wniosku Gablenza, a 22, 24 według wniosku wndziału.

Minister hr. Kuhn odpiiera z wielk stron odzywające się zarzuty przeciw centralnemu kierunkowi; w ministerstwie wojny zarzucają, że są sami oficerowie sztabu i jenerałowie; nie można oddać zdolnego człowieka dla tego, że jest jeneralem. Przeprowadzania wojaka nie są tak znaczne; jeszcze nikt nie zaoszczędził pod tym względem. Obcięcia uważa za wolam nieznanfania, obdarzenie mnie zaufaniem, a tam przeprowadzać oszczędności, gdzie się one dadzą uczynić; w tej pozycji są one niemożebne, bo nie można 50 lub 60 osob oduosnić z urzędu. Sprawozdawca broni wniośnika wydziału; przy głosowaniu wniosek wydziału upada, a ks. Czartoryskiego przyjęty 32 głosami przeciw 25.

Przy dalszych tytułach przeciągały się rozprawy. Wnioski wydziału odciecia mimo gorliwej obrony przez pp. Figulego, Hocka, Schindlera i Rechbauera jakoteż sprawozdawcy po większej części upadły a mniejsze odciecia na wnioski br. Gablenza przyjęte aż po tytuł 23. O godzinie 9tej z powodu zmęczenia izby zamknięto posiedzenie.

— Wczoraj wspomnieliśmy na tem miejscu o rozprawach w Izbie niższej sejmu węgelskiego w sprawie pensji dla urzędników z czasów absolutnych; dziś podajemy mowy Kolomana Tiszy i Franciszka Deaka, miane przy tej sposobności.

Koloman Tisza: Ja uważam tych, o których w drugim ustępie jest mowa, nie za nieprzyjaciół moich, lecz załuję ich tylko, nie chcąc ich atoli karać. Rozróżniam ja tych, których można policyzyć do budżetu wspólnego, od tych, których tam policyzyć nie można. Przeciw pensjonowaniu urzędników do pierwszych należących kategorii nie mówię bynajmniej, gdyż znamy sprawy wspólne; lecz chcę tylko słów kilka powiedzieć o urzędnikach drugiej kategorii, tj. czysto węgelskich.

Przy głosowaniu przyjęła większość projekt ustawy, jako przedmiot szczególnego dyskusji. W tym względzie żąda Koloman Tisza, aby wypuścić zupełnie paragraf drugi mówiący o pensjach urzędników węgelskich. Co się tyczy argumentu, że trzeba dla samego już monarchy zezwolić na pensye, sądzę, że podobny argument właśnie z szacunku i przywiązania do monarchy istnieć nie może. Nie mogę tego pojąć, jak można ludzi, którzy zasługi położyli tylko przeciw ojczyźnie, obdarzać teraz pensjami przy naszej biedzie finansowej. Wspominao tutaj o rzuceniu zasłony na przeszłość. Nie należy z pewnością do tych, którzyby chcieli zasłoneż to podnieść, owszem jestem tego zdania, że naród, którego losy na lepsze zeszły tory, wspaniałomyślnym być winien; życzylibym sobie tylko, aby zasłona na obydwie strony raczona, i aby netylko troszczone się o tych, którzy przeciw konstytucyi walczyli, lecz także o tych, którzy w owych czasach, na jakie zasłona ma być raczoną, ojezynie służyli. (oklaski).

Franciszek Deak: Rozwiązanie w mowie będadcego pytania nader jest zawilem. Wiele członków Izby nie zgadza się z projektem ustawy ministerialnej, lubo z innych może powodów, aniżeli te, które przytoczył deputowany Simony, gdyż zapatrywanie to po przyjęciu pierwszego ustępu zostało zupełnie obalonem. Stanowisko bowiem jest takie, że nie można pensjonować kogoś, kto nie służył prawu i rządowi, lecz tylko takich, co w interesie tego ostatniego czynnymi byli. W pierwszym jednak ustępie, który Izba właśnie co przyjęła, pomyślano o pensjonowaniu urzędników w jenerałoy w wydziale rachunkowym, w ministerstwie i wydziale wspólnego ministerstwa. Zważywszy więc trzeba, że ci urzędnicy nie stali na prawnej podstawie i nie służyli prawu, lecz działaniem swem byli właśnie przeciwni naszym ustawom; mimo to jednak Izba uważała za konieczne uchwalić ich pensjonowanie. Wysoka Izba nie postąpiła więc według zapatrywania się deputowanego Simony, jak mówić komisya nie odróżnia, w jakich stosunkach, w jakim duchu, na jakiej podstawie kto służył, lecz jest tego zdania, że w obecnem położeniu nie innego zrobić nie można, jak polecić ministerstwu, aby oduosny projekt ustawy wygotował na przyszłą kadencyę Sejm.

Komisya uczyniła to dla tego, że sprawa pensjonowania nader jest zawila, a zostawiony nam do tego czasu, nader jest krótkim, aby się z tem uporządzić. Istnieją bowiem pensye, które pochodzą jeszcze z przed 1848 r. Tych zapewne nikt nie odmawia (Głosy: Niel) Tak np. pensye urzędników węgelskiej nadwornej kancelaryi, przeciw którym nikt zarzutu nie podniósł (głosy: podnoszono zarzuty). Proszę mi wybaczyć, ale ja tutaj mówię o komisji, a w tej nie podnoszono żadnych zarzutów. Chętnie zapamiętałbym się w bliższe rozobraie tego pytania, i życzylibym sobie, aby rząd jeszcze przed kilku miesiącami był am podał w tym względzie projektowaną ustawę; gdy się to jednakże nie stało, nie nam innego nie pozostaje, jak ta ostateczność: albo oświadczyć w projekcie ustawy, że pensyi nie będziemy placili, albo przyjmujemy zapatrywanie się komisji i ministerstwa, według których pensye co do swej natury na równi z daniem państwa są postawione, który w skutek ugody ciąży na nas z przeszłości. Odmówienie pensji nie może być zamiarem większości wysokiej izby, a to już dla tego, że jak powiedziałem są pensye, których nikt nie odmawia, a powtórze dla tego, ponieważ wszędzie, gdzie tylko można, staramy się zadość uczynić życzeniom króla. (Zywe oklaski). Projekt ustawy nie zabrania Izbie zapamiętać się w szczegóły tej sprawy. Gdyby ten wywód był słuszny, to sprawę pensji wyocerpująco zbadać konieczne musmy, to powinniśmy to byli uczynić przeszłego roku, albo w latach poprzednich. (Zywe oklaski).

Rezultat obrad wiadomy, gdyż donieśliśmy już, że wniosek Deaka został przyjęty.

— Według telegramów pestrzskich, Arcyksiążę Józef, syn zmarłego w r. 1847 Arcyksięcia Józefa, ostatniego pałatyna węgelskiego, mianowany został naczelnym do wódczą landwey węgelskiej, która obecnie organizują pod nazwą „armia honowdów”. Komisya, mająca przeprowadzić organizacyę landwey węgelskiej, obraduje w Peszcie pod przewodnictwem węgelskiego jenerala Vettera. Arcyksiążę Józef urodził się w r. 1833 i jest jenerał-porucznikiem w armii.

Równocześnie donoszą, że miejsce wielkiego ochmistra przy boku N. Pana zajmie baron N. P. oca, dotychczasowy podsekretarz stanu w ministerstwie hr. Festeticza; miejsce zaś wielkiego ochmistryni przy boku N. Pani zajmie księżna Anersperg, (z domu Szapary); dotąd godność tę piastowali hrabstwo Künigsbergowie.

Kraków 5 grudnia. Dziś do południa, w chwili, kiedy to piszemy, nie doszły nas z Wiedeński listy. Przypuszczamy więc, że nie nie zasło ważnego w salinach. Natomiast dzienniki wiedeńskie przyniosły alarmujące doniesienia i telegramy, które na podstawie doniesień bezstronnych znawców musmy poczytać za przesadzone, a nadto i stąd podejrzane, że nie są zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy. Do rządu bajejonych doniesień policyzyć musmy telegram z Wiednia z d. 3 b. m. umieszczony w *N. W. Tagblatt*, który powiada, że po „rozwaraniu” nowo wniesionej tamy (t. j. muru) podmytą wodą, woda z więzów

Kronika miejscowa i zagraniczna.

wąskością spada znowu do najniższego piętra, i z-
chodzi obawa zapełnienia „najwyższego” piętra i zu-
pełnego zatopienia salin. Niebezpieczeństwo w tem
leży, że woda wypływająca słupki solne i podwaliny
drewniane spoczywające na soli, spowodują zawałenie
się sklepów, skutkiem czego nie tylko saliny przepa-
dają, lecz oraz zapadnie się miasto Wieliczka.]

Otóż mur nie został obalony, lecz woda przeciska
się między nim a ścianami, i znowu ją puszczono, aby
módz dokończyć dwóch innych murów i ustawić za
nimi zapórę drewnianą. Co do zapełnienia wodą ca-
łych salin pod najwyższe piętro, wymagałoby to długiego
i bardzo jeszcze dalekiego czasu, a nawet zachodzi
wątpliwość, czy do tego przyjdzie, albowiem o
tyle tylko wody przybywać będzie, o ile ta nie ułoży
się do równowagi z łożyskiem podziemnego źródła.
Wprawdzie nie dobieżono, gdzie jest główne źródło
wody, z którego wytrysło źródło, wszelako sama ilość
wody cięższej nad promieniem źródła musi, śmiej-
sząc się jego wytrysku. W żadnym zaś przypadku
o zawałeniu się salin mowy być nie może. Znowy
bowiem utrzymują, że woda, bardzo wiele może woda
wypłukać soli, a jeszcze mimo tego słupki solne będą
dość grube, aby utrzymać stropy. Jeżeli idzie o oba-
wienie dojdzie wody pod wierzch i wypływająca podwalin
drewnianych najwyższych pięter, to przypominie na-
leży, że taką samą szkodę zraszały były kilkakrotnie
pożary w salinach, a nie spowodowały zawałenia się
salin.

Debatę również ogłasza telegram z Wieliczki
z d. 3 b. m. donoszący o zagrożeniu podwalin głów-
nych i wynoszeniu się mieszkańców z miasta. Toż
samo donosi N. fr. Presse. Wprawdzie wiemy, że
za spekulacją, co korzystają z pierwszej chwili po-
płochu w Wieliczce, kupili za bezcen parę domów, lecz
właściciele tamci powinni się byli przekonać, że
spekulanci nie odważyli się kupować rzeczy już
za sprzedaną ceną, i że tak powymy, topić pieni-
dże. Gdyby niebezpieczeństwo zbliżało się rzeczywi-
ście, zarząd salinarny oświadczyłby to otwarcie mie-
szkańcom, nie narazając ich mienia i życia.

Wanderer stanuje jak i Tagblatt powstają na
nieopieradliwy i brak wszelkich przyrządów górniczych
w Wieliczce. Pisaliśmy o tem parę razy, wyrażając
nasze zdanie, że taki zakład górniczy, jak Wie-
liczka, może największy w Europie, nie posiadał ma-
chin parowych, lecz używał prostych kieraków, jakie
znala mechanika jeszcze w czasach swego niemowl-
stwa. To cośmy wyrazili wczoraj o rozpianiu kon-
kursu na dostawę maszyn parowej, pomył i par pom-
powych, powtarzają dziś niektórzy wielkie dzien-
niki, w surowych jeszcze słowach.

Najważniejsze zaś co dodają, jest doniesienie, że
wyjechał do Wieliczki radca ministerialny bar.
Beust i radca górniczy Fötterle, a to na nale-
ganie prezydenta rządu p. Possingera, który zażądał
od ministra Brestla wysłania bezzwłocznie do Wie-
liczki osobnej komisji technicznej.

Radca ministerialny Konstanty Beust, brat mi-
nistra, naczelnik górnictwa i hutnictwa, niedługo dy-
rektor w Freiburgu w Saksonii, jest niewątpliwie naj-
kompetentniejszym sędzią do ocenienia tego, co dalej
czynieć wypadnie. Co do zapisania maszyn parowej
o sile 100 do 120 koni, jak to ogłosił radca mi-
nisterialny Rittinger, e. machina taka wystarczałaby dla
małej kopalni a większe są po kopalniach węgla, gdzie
woda się sączy. Tu trzeba maszyn ogromnych, a go-
tów znaleźć zawsze w zakładzie w Seraing w Belgii,
nie mówię już o innych fabrykach. Ale ustawienie
takich maszyn, jak pisaaliśmy wczoraj, wymaga
długiego czasu.

Właśnie wczoraj nadeszło do magistratu kraw-
skiego z Paryża od prefektury wiadomość, iż u-
dzielona będzie na żądanie pomoc w zarządach, ja-
kie się tam znajdują. Prezydent miasta Krakowa prze-
szła bezzwłocznie pismo do zarządu salin w Wie-
liczce.

W końcu nadmienić musimy, że jeden z bawia-
cych w Krakowie wyśmienitych urzędników górniczych
Królestwa Polskiego, uciek niegdyś akademii górni-
czej w Freiburgu, przekonywał się naczynie o sta-
nie zalewu Wieliczki, nie wróżył upadku tych kopalń,
lecz zapowiada, że przy najniebezpieczniejszych stana-
kach potrzeba będzie około jednego roku czasu, aby ko-
palnie te oczyścić z wody i przyprowadzić do takie-
go stanu, aby roboty mogły się w całej ich pra-
cierności na nowo odbywać. Co zaś najważniejsza, nie
podzieli on wcale obaw względem zawałenia się
kopalni.

Jeden z techników tutejszych utrzymuje, że zalew
Wieliczki może pochodzić tylko z przedarcia się pod
ziemią wody z Wisły, gdyż tym tylko sposobem do-
stanie na siebie tłumaczony zwiększający się napływ wo-
dy, tudzież rozszerzenie otworu, którym idzie woda
z wodą piasiek, żwir i łupki. Aby się pod tym wzglę-
dem zapewnić, radzi on zbadać bieg Wisły i uprzy-
wiać, czy niema jakiego napływu wody ku brzegowi w
miejscach odpowiednich położeniu Wieliczki, tudzież,
czy niema wiru, któryby wskazywał uchodzenie wo-
dy; o tem przekonanie się można rzuciwszy na wodę
garść trocin, które obracać się będą w miejscu wiru.
Gdyby się zaś okazało, natędy wypadłoby starać
się przerwać komunikację. Woda jeśli pochodzi z
Wisły, nie zaleje całych salin do sucha, bo po-
wierzchnia Wisły jest niższą od wyższych pięter ko-
palni. Utrzymuje on również, że pompowanie teraz
wody byłoby nieostojem, albowiem nie tylko że
woda męta zalewałaby wodzie maszyn, ale nadto, że
nie jest korzystnie dobrać wodę nasyconą już solą,
aby robić miejsce wodzie nienasyconej, która chciwie
rozpuszczałaby sól. Czekając więc zdaniem jego na-
leży z dobowaniem wody z kopalni, aż dopóki nie
przeszkodzi się napływowi jej dalszemu.

Radca ministerialny Beust i radca górniczy
Fötterle przybyli jak się właśnie dowiadujemy, do
Wieliczki, dokąd z polecenia wiceprezenta rządu kra-
jowego p. Possingera, udał się dzisiaj tutejszy
delegat, naczelnik powiatu p. Bobowski.

Dowiadujemy się także, iż pompa parowa o sile
300 koni nabyta w Hamburgu, jest już w drodze.
— Zanim Szejnacha ogłosił badania swoje ty-
czące się wykrycia daty powstania żup wielkich,
zdawało się, że historia i podanie, daty i legendy,
zostały z sobą w sprzeczności. Tradycja bowiem
wskazywała S. Kunegundę jako założycielkę tych ko-
palni, źródła zaś piśmienne o wiele wcześniej po-
suwały ową datę, okazując, iż nawet w czasach sty-
kających się blisko z chwilą przyjętego w Polsce
chrześcijaństwa, znaną już była Wieliczka, której od-
powiadała nazwa łacińska *Magnus sal*, dowodząca
starożytności osady, ale zarazem i kopalni. Podanie
jednak, łączące użytkowanie z żup solnych z osobą
małżonki Bolesława Wstydliwego, nie traci na war-
tości w obec dyplomu jego, wydanego na łokn śmier-
telnem d. 6 grudnia 1279 r., w którym czynnie za-
pisali dla kościoła krakowskiego na nabożeństwo za
duś jego, ubezpieczając na żup solnych, które
„do latych mu współczesnych za łaskę Boga na jaw
wydobytych.” Słowa te okazują dowodnie: iż legen-
da tyczy się kopalni bocheńskich; początek zaś żup
wielkich objaśniają daty historyczne, o to z górną

lat wcześniejsze. W czasach dopiero późniejszych ca-
łą sławę owych skarbow wraz z datami tyczącymi
się obu kopalń, położono z samem tylko mianem
Wieliczki. Największe zasługi w rozszerzeniu kopalń
wielkich położyli za Rzeczypospolitej: Maciej Gło-
wacki (1496—1499), Łukasz Opaliński, Grzegorz
Morsztyn, Hieronim Bużewski, Sebastian Lubomirski,
Prospier Prowana, Jan Przebendowski, Blumenhal,
Borloch, a szczególnie Jan Bonar. Znakomite mate-
riały do dziejów owych kopalń, mieszczą się w ar-
chiwum i w zbiorach Czartoryskich. Pominąwszy za-
sady wojen, a głównie najście Szwedów, najwięcej zu-
życy solne wielkie uciępiły przez pożary, a szcze-
gólnie w latach 1620, 1644, 1740, 1772. W r. 1644
oczekiwano lada chwila zapadnięcia się miasteczka
w otchłań zionącej ogniem. Największe częściowe za-
walenie się zaszło w roku 1659, chociaż i w latach
1698, 1703, 1723, 1733, 1744, 1762 zawałenia po-
jednyczych solnych komór, nie mało poczyniły sako-
dy. Zalew częściowy w kopalniach, który znaczniej-
szę straty spowodował, zdarzył się za króla Jana
Kazimierza.

Naczelny prokurator p. Nalepa i prezes
sądu krajowego p. Budwiński powołani zostali
do Wiednia, a jak w kołach sądowych obiega,
powołanie to odnosi się do sprawy językowej w sądach.

Odezwa z d. 29 listopada w wczorajszym Cza-
sie zamieszczona Wydział krajowy we Lwowie za-
wiadamia właścicieli realności miejskich w mieście
Krakowie i dobr ziemskich w dawnym Okręgu kra-
kowskim, na których ciążyą kapitały ulokowane na
rzecz funduszu szpitali S. Łazarza i S. Ducha w
Krakowie, iż z powodu zamierzonej budowy nowego
gmachu szpitalnego w Krakowie wypowiedzenie i
ściągnięcie kapitałów pomienionych szpitali zarządzo-
nem zostało. O ile krok ten konieczny z jednej,
o tyle z drugiej dotkliwy dla właścicieli domów w Kra-
kowie. Spodziewamy się jednak, że Dyrekcja tutej-
szej Kasz Oszczędności, której fundusze na to po-
zwala, w miarę możliwości starać się będzie odwró-
cić klęskę wywłaszczenia nad wielu właścicielami wi-
sząc, a przez udzielenie pierwszeństwa pożyczkom
dla tych osób, które na spłacenie kapitałów Szpitala
S. Łazarza i S. Ducha pożyczkę zaciągają, lub wreszcie
przez podstawienie w prawa Szpitalowi S. Łazarza
służące, do mniej dotkliwego rozwiązania tej kwestii
przyczyni się. Mamy niewątpliwą nadzieję, że i Wy-
dział krajowy do wywłaszczenia nie będzie pochop-
nym, czyniąc te same ulgi, jakie rząd poczynił wla-
ścicielom domów, na których ubezpieczono były ka-
pitały na rzecz inkamerowanego do Skarbu Państwa
krakowskiego funduszu emerytalnego, a przed kilku
laty także wypowiedziane, pozwalając spłaty kapita-
łów tych wedle możliwości i oświadczenia strony w
ratunek rocznych.

Jutro w niedzielę odprawionem będzie o godz.
9 1/2 rano w kościele S. Piotra nabożeństwo doroczne
Stowarzyszenia czeładzi rękodzielniczej, podczas któ-
rego X. Gollan będzie kazal.

W poniedziałek 7go b. m. odbędzie się po-
siedzenie miesięczne Oddziału nauk moralnych w To-
warzystwie naukowym krakowskim, na którym po-
dobnie wyborów zarządu tego Oddziału, sekretar-
za Oddziału prof. Henryk Suchocki odczyta rzecz
Dra Wincentego Pola obojętnego na tem posiedzeniu
członka: „O dyalektycznym mowie polskiej.”

Kasyno artystyczno literackie daje w ponie-
dzialek trzeci wieczór muzykalny w lokalu kasyna
miejskiego, którego program jest następujący: Trio na
skrzypce, fortepian i wiolonczelę, Bethowena; kwartet
z Don Juana, Mozarta; fantazy na fortepian, Ruffa;
Sicilianą, Pergolesego, sopran; kwartet na głosy mę-
skie; „Dobranoc” Steibelta i Serenada Gounoda, oba
na sopran.

W Stowarzyszeniu czeładzi rzemieślniczej po-
djęli się wykładat: p. Witowski historię
naturalną i chemię domową, były prof. Antoni Ka-
mehski historię polską, prof. Rozwadowski
technologię, prof. Tułasiwicz geografję, prof.
Słoka historię powszechną, p. Tuszewski geo-
metryę; prócz tego X. Chmielewski przewodni-
czący Stowarzyszenia wykladał naukę religij, prof.
Kadłiewicz uczy pisać i mówić poprawnie, p.
Scheinkönig uczy rachunków, pp. Margasiński
i Chachurski podjęli się uczenia rysunków,
prof. Marciszewski nauki czytania i pisanie, a
X. Oświecimski daje godziny śpiewu choralego.

Prof. Rozwadowski zaprosił Stowarzyszenie do
Muzeum technologicznego i przemysłowego, gdzie
przez trzy godziny wyśniali na okazach wykłady
swoje. Współ zaś z Dr. Branieckim zapewnili
członkom Stowarzyszenia wolny wstęp do Muzeum,
gdzie też wykłady niedzielne odbywać będzie dla la-
wiejszego objaśnienia ich okazami.

Zapewne pod wpływem powietrza to mroźnego
to wilgotnego, zegar ratuszowy, do którego stosują
się także dzwony godzinowe na wieży maryackiej,
nie idzie regularnie. Zegar ratuszowy jest po części
kalęka, więc częściej wymaga naprawy, a przynaj-
mniej regulowania. Dowiadujemy się wazakże, że
z obserwatorium astronomicznego dają niedokładny
znak godziny południowej.

Donoszą nam z Chranowa, że jeszcze d. 25
listopada kluczy Tomasz Kosakiewicz tak nieszcze-
śliwie uderzył siedzącego w więzieniu tamczem ur-
lopnika Piotra Kulika, który w areszcie krnąrnie
się zachowywał, iż tenże padł bez duszy. Klucznego
uwięziono.

Nisko 2go grudnia.
Wybory do rady powiatowej w Nisku uzupełniono
z grupy większych posiadłości. Wybrani są: p. An-
toni Piotrowski, dzierżawca z Przeczela, a grupy
gmin miejskich: p. Ferdynand Rucika adiunkt są-
dowy w Ulanowie. Na podmarszałka (zastępcę pre-
zesa) wybrano 30go z. m. p. Adolfa Piotrow-

skiego deierżawę z Bielin.

Lwów 3go grudnia.
Dyrekcja tutejszej Kasz Oszczędności przeznaczyła
4,000 złr., od których odsetki 200 złr. rozdane będą jako
nagrody sługom wzorowym prowadzącym się i po-
stojącym przez lat 15 w jednej służbie. Kwota po-
wyższa ma być podzielona na nagrody po 15, 20 i
25 złr. i te rozdane będą z początkiem każdego
roku zgłaszającym się o to sługom, opatrzonym od-
powiednimi świadectwami. Pomysł ten dobry sam
w sobie, został wszakże w samym zarządzie zwieńczył,
i nie może osiągnąć zamierzonego celu, gdyż nagrody
są zbyt małe, aby mogły się stać istotną zachętą
do wzorowego prowadzenia się i pilności w służbie
przez długi przeciąg lat. Gdyby nagroda w części
przynajmniej mogła przyczynić się do zapewnienia
losu na starość dobrem sługom, wówczas byłaby istot-
ną dla nich pobudką do wytrwania w wzorowej pil-
ności i obyczajności. Ale 15 lub 25 złr. jeszcze nie
przyniesie wsparcia. Inaczej wcale, gdyby rocznie 200
lub chociaż 100 złr. przeznaczono na nagrodę. Na-
dzieja uzyskania jej jużby mogła być dostateczną dla
sług zachętą.

Dnia 4 grudnia po chwilowej ranniej pogodzie
zachmurzyło się zupełnie. Termometr doszedł do
+ 1 1/2 od — 5 1/2 R. Barometr idzie wolno na dół;
stan jego o godzinie 6 1/2 rano dnia 5go grudnia był
330 1/2, termometr zaś 0 1/2 R. Wiatr południowy.

W niedzielę dnia 6go grudnia, św. Mikołaja
biskupa wyznawcy, w poniedziałek dnia 7go grudnia,
św. Ambrożego biskupa wyznawcy.

Przyjechali do Krakowa od 4go do 5go grudnia.

HOPÉL POLLERA: Ferdynand Niedzielski Dr
medyc. z Podola, Józef Kan kupiec z Norymbergi,
Zdenko hr. Zerotin z Wiednia, Alfred hr. Łoś wła-
dca z Kongresówki, Henryk Dąbski właśc. dóbr z
Galicyi, Ferdynand Schotz z Jaworzna, Henryk Sigler
z Iłkubni, Karol Dąbski właśc. dóbr z Kongre-
sówki, Aleksander Dydyński agnatom z Galicyi, Jo-
anna Nerwurtowa z Podola, A. Zelber kupiec z O-
strowy.

HOTEL SASKI: Faustyna Ponikwicka właścicielka
dóbr z Kongresówki, Maciej Maczyński właśc. dóbr z
Kongresówki, Stanisław Linowski z Kongresówki,
Ernest Hubert z Belgii, Józef Wiśniewski z Galicyi,
Karol Bartoszewski z Galicyi, Jan Rubiszewski z Ga-
licyi.

(Nadesłane):
Polecając szanownym czytelnikom dzisiejsze ogło-
szenie pana Filipa Fromma w Wiedniu, równocze-
śnie nadmieniamy, że rzetelność i taniść wyrobów
jego coraz powszechniej znajduje uznanie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

(Nadesłane):
W interesie tych osób, któreby chętnie chciały
wziąć udział w losowaniu pieniędzy, zwraca się
uwaga na ogłoszenie panów S. Steindackera et Comp.
w Hamburgu. Dom ten handlowy niedawno znowno
wypłacił najwyższe wygrane, a wiadomo, że zwy-
skanie zlecenia wypłania szybko rzetelnie i dyskretnie.

z r. 1865; zaczęła ona obowiązywać od nowego
roku 1869.

Od Administracji „Czasu.”

Nakładem
Drukarni „CZASU” w Krakowie
wyszedł

KALENDARZ SCIENNY

NA ROK
1869,
drukowany ozdobnie,
zawierający: święta rzymskie, ruskie i żydowskie, odmiany świata księżycowego, teraźniejsze ceny jazdy i przesyłek na kolejach żelaznych, ceny telegramów, tabelki stóp i ruch pociągów kolei żelaznych, będących w związku z Krakowem.

Bo nabycia w Administracji „Czasu”
jako też we wszystkich księgarniach
po cenie **25 centów.**

W Księgarni
Juliusza Wildta w Krakowie
jest do nabycia
po znacznie niższej cenie:
TERMINOLOGIA
prawno-polityczna
w języku niemieckim i polskim
wypracowana dla podręcznego
użytku
przez
J. Mosera i J. Wyrobisza.
Pierwotna cena 2 złr. — teraz tylko
50 centów. (2160-2-3)

ODEZWA

do właścicieli realności miejskich w Krakowie i do właścicieli w Okręgu Krakowskim — na których ciąży kapitały ulokowane na rzecz funduszu Szpitali Sw. Łazarza i Sw. Ducha w Krakowie.
N. 10404

Z powodu zamierzonej budowy nowego zabudowania szpitalnego, dla pomieszczenia Szpitali Sw. Łazarza i Sw. Ducha w Krakowie, postanowił Wydział krajowy wypowiedzieć i skierować wszelkie kapitały do funduszu pomienionych Szpitali należące, a które poczęści na dobrach ziemskich w Okręgu Krakowskim, przeznaczone są na domach w mieście Krakowie, są zabiptekowane.

Skutkiem tego postanowienia c. k. Ekspozytura Prokuratury skarbowej w Krakowie wezwana zostaje o poczynienie stosownych w tej mierze w drodze sądowej kroków. (2179-2T)

Uprowadzając o tem postanowieniu właścicieli dotychczasowych hipotek, Wydział krajowy zwraca się do nich z wezwaniem, ażeby ze względu na dobroczynny cel zamierzonego skierowania rzeczonych kapitałów — nie czekając skutków sądowego wypowiedzenia, jako też unikając połączonego z takim postępowaniem kosztów — kapitały funduszu pomienionych Szpitali dłużne, stosownie do warunków dotyczących zapisów dłużnych, spłacić zechcieli co rychlej do kasy c. k. Urzędu podatkowo-zbiorowego w Krakowie.

Z Rady Wydziału krajowego Król. Galicyi i Lodomerji z Wiel. Ks. Krakowskim
We Lwowie d. 29 Listopada 1868.

Nowo założona RESTAURACJA

w HOTELU NARODOWYM,
przy ulicy Sw. Józefa,
poleca się łaskawym względem Szanownej Publiczności. (2040-8-1T)

Nowo niższy
CENNIK
Składu fabrycznego
przedmiotów optycznych
F. FEIGLSTOCKA
dawniej
Neuhofer et Feiglstock
Wien, verlängerte Kärntnerstrasse N. 51

1 Okulary wstali lub rogu z najlep. periskopizowanymi szkłami wypukłymi lub wklęsłymi złr. 1.20
1 Niwoczone Okulary 2.50
1 Złote okulary 6.-
1 Złote Okulary bez oprawy 4.50
1 Lornetka rogowa 3.50
1 Lornetka szklana 1.-
1 Pince-nez z kanczukami 1.-
1 do z szklanki 3.-
1 do ze stali 1.50
1 did niewidzialny 3.-
1 do srebrny 3.50
1 do złoty 10.-
Perspektywy teatralne achromatyczne, czarno lakierowane . od złr. 7
1 do w skórę 9
1 do w skórę słon. 12
Dalekowszkie najlepsze gąsienic . od 6
Dalekowskie polowe i Binokle artyler. 24 i 28 złr.
1 Mikroskopy, Lupy, Reiskalgi, Wagi plynne, Termometry, Barometry w metalu i drzewie po najtańszych cenach fabrycznych.
Zamiejscowe zamówienia wypełniają sięszy b. ko za pobraniem należytości; — nieodpowiednie przedmioty zamieniają się. (1993-8-100T)

Użyteczny i tani dar na Gwiazdkę.

Klasom pracującym polskim

18 książeczek przynosi szczerzy ich przyjaciel
Karol Forster.

Cena pojedynczego egzemplarza z 18 książeczek 1½ talara.

Dla przyjaciół ludu, którzy w celu rozwoju rozsądnej oświaty ludowej nabyli trzy egzemplarze, cena za nie będzie, zamiast 4½ talara — tylko tal. **trzy.** Wypis z Protokółu Rady szkolnej galicyjskiej z dnia 30 Maja 1868

„Rada uważa sobie za powinność przypomnieć krajowi zasłużone wydawnictwo dzieł treści moralnej i ekonomicznej p. Forstera, który długą i mozolną pracą pożyteczną w swej Bibliotece dla klas rzemieślniczych ogłosił już książki. Książki te szczególnie Rada Szkolna poleca bibliotekom miejskim.”

Książki tych dostać można, przesyłając należność opłatnie wraz z nazwiskiem osoby, miejsca pobytu i najbliższej poczty: (2178)
w Berlinie: u **K. Forstera**, 24 Leipziger Strasse;
we Lwowie: w Księgarni **PP. Gubrynowicza i Schmidta.**

Dla właścicieli koni i gospodarzy!

Zdania o wyrobach weterynaryjnych Kwizdy.

W skutek wielokrotnych zapytań, nadsyłanych Redakcji Styryjskiego dziennika przemysłowo-handlowego, o sile leczącej Korneuburskiego Proszku bydłowego, też widział się spowodowaną, żądać zdania mędz fachowych; a znalazła się po temu sposobność, gdy zdolny, a wolny od przesądów inżynier Schmidt ze Styryjskiego Towarzystwa gospodarczego, przyjął udzielenie Proszku Korneuburskiego różnym zdolnym gospodarzom, których w swych bezustannych podróżach po całej Styrii miał sposobność poznać, i Redakcji dał to przyjacielskie zapewnienie dostarczenia jej rodzaju wyciągu sprawozdań, czytając przez siebie zauważanych, częścią przez wiarygodnych mędz przedstawionych skutkach tego Proszku na koniach, bydło rogatę i nierogaciznie. Obecnie mamy owo sprawozdanie, i chcemy z niego zadostęp uczynić pytaniami, stawianym nam przez Szanownych Prenumeratorów: W rozmaitych okolicach Styrii używamy był ten Proszek: jako łagodzący w kaszlu płucnym, a jako zapobiegawczy środek przeciw wszelkim rodzajom zapalnych chorób; przeciw kółkom, braku chęci do żeru, jest ten Proszek wypróbowany; popiera mleczność i dodaje mleku przyjemnego smaku, jeżeli się go nie daje za dużo. — Przy zadawaniu zepsutej paszy ważnym jest bardzo dodawanie małych porcji tegoż. (1541)

Dosłowna zgodność tego wyciągu z przedłożonym mi ustępem Styryjskiego dziennika przemysłowo-handlowego, poświadczam.
Wiedn. Dr. Floryan Fischer, c. k. Notaryusz.

Czasopismo „Sport,” centralny organ dotyczący chowu koni, pisze o Płynie przywrotnym: „Używanie tego Płynu może być we wszelkich wypadkach, tak” celem zabezpieczenia, jako też leczenia, zaleconym, gdyż idzie o to, aby chłodzić a zarazem posilając działac. Przy natężonym użyciu koni, odpowiednie są obmywania rozcieńczonym Płynem, króre szczególnie powinny się rozciągać na przednich częściach od łopatek aż do kolan, i do okolicy nerek. W nabrzmieniach ścięgien i t.p., potrzeba dawać okłady zawsze świeże i mokre. W reumatycznych cierpieniach, okazuje się nierozcieńczony Płyn jako skuteczne lotne nacieranie. Konsekwentnie i uważne użycie wyjdzie po największej części najlepiej skutki. Płyn ten, Arnica i Maść kopytowa, powinny zawsze w każdej stajni się znajdować.

Korneuburski Proszek bydłowy

dla koni, bydła i owiec,

1 duży pakiet 84 ct. — 1 mały pakiet 42 ct.

Płyn przywrotny dla koni

Franciszka Jana Kwizdy w Korneuburgu, wyłącznie uprzyw. przez

JCKM. Franciszka Józefa I. — 1 flaszka 1 złr. 40 cent.

Maść na końskie kopyta, na kruche pękające kopyta. i t. p.

1 pudełko 1 złr. 25 c.

Proszek na strzałkę kopytową, przeciw gniciu strzałki u koni.

Flaszka 70 cent.

Pasza posilna wyrabiana na sposób angielski dla koni i bydła.

1 skrzynka 100 porcyj 6 złr. — 1 skrzynka 50 porcyj 3 złr. — 1 paczka 5 porcyj 30 centów. (1541)

Prawdziwie mają do sprzedania:

w KRAKOWIE p. **M. JAWORNICI**, w Ryńku głównym w kamienicy p. **Kirchmayera**, p. **Józef Jahn**, — we Lwowie: **PP. Konst. Iskierski, Piotr Mikolasz aptek., A. Bertner aptekarz i S. Rukey aptekarz.**

Także znajdują się Składy prawie we wszystkich miastach Galicyi, o których się od czasu do czasu ogłasza w niniejszym piśmie.

Ówierć miliona Ma-

tak do domowego, jak i zarobkowi-

większa

Fabryka Maszyn

w Nowym

(Singer Manu-

facturing Co),

i rozsyła we wszystkie kraje świata. Ta ogromna produkcja jest najlepszym po-

luceniem, którem Fabryka Singera Manufacturing Co. szczycić się może.

Najnowszy i najznaczniejszy wynalazek w całej dziedzinie

przemysłu Maszyn do szycia jest

w Singerowskich Maszynkach do szycia.

Takowe posiadają zdumiewającą udatność i są odpowiedniami już nie tylko

jako Maszynki z chwytaczami do specjalnych gatunków szycia, ale do każdego,

czy to w mulu, tulu, płótnie, nawet w skórze. Są one jednym słowem *non plus ultra*

Maszynami do szycia.

Nauki szycia udziela się w Krakowie za listownym zgłosze-

niem się do podpisanych, którzy wskaza miejsce, w którym się teże udziela.

Scherz i Friedländer w Wiedniu,

Opernring Nr. 15,

(2177-1-6)

Hambursko-amerykańskie Towarzystwo akcyjne żeglugi parowej.

Bezpośrednia jazda statkiem parowym między

Hamburgiem i Nowym Jorkiem,

dotykając Southampton za pomocą pocztowych statków parowych:

Westphalia we Srode 9 Grudnia

Allemania do 23 Grudnia

Hammonia do 6 Syczn. 1869

Określenie oznaczone * nie dopływają do Southampton.

Cena przewozu osób: Pierwsza kajuta tal. 145, druga kajuta tal. 100. Między pokład 50 tal

Zaczęwszy od 19 Sierpnia cena na między-pokładzie pod. lścioną będzie na 50 tal.

Cena przewozu towarów: L. 2. od beczki o 40 stopach sześciennych hamburskich z o-

puszczeniem (Primage) 15%; dla ordynaryjnych towarów, według umowy. (1761-8

Porto listowe do i ze Stanów Zjednoczonych 4 sgr. Listy powinny być oznaczone: per Ham-

burger Dampschiff.

i między Hamburgiem, Havanną i Nowym Orleanem,

na wycieczkę do Havru i Havanny — i napowrót z Havanną, dotykając Southampton

szynek do szycia

wego użycia, wyrobiła już naj-

w świecie

do szycia Singera

Jorku,

facturing Co),

i rozsyła we wszystkie kraje świata. Ta ogromna produkcja jest najlepszym po-

luceniem, którem Fabryka Singera Manufacturing Co. szczycić się może.

Najnowszy i najznaczniejszy wynalazek w całej dziedzinie

przemysłu Maszyn do szycia jest

w Singerowskich Maszynkach do szycia.

Takowe posiadają zdumiewającą udatność i są odpowiedniami już nie tylko

jako Maszynki z chwytaczami do specjalnych gatunków szycia, ale do każdego,

czy to w mulu, tulu, płótnie, nawet w skórze. Są one jednym słowem *non plus ultra*

Maszynami do szycia.

Nauki szycia udziela się w Krakowie za listownym zgłosze-

niem się do podpisanych, którzy wskaza miejsce, w którym się teże udziela.

Scherz i Friedländer w Wiedniu,

Opernring Nr. 15,

(2177-1-6)

Hambursko-amerykańskie Towarzystwo akcyjne żeglugi parowej.

Bezpośrednia jazda statkiem parowym między

Hamburgiem i Nowym Jorkiem,

dotykając Southampton za pomocą pocztowych statków parowych:

Westphalia we Srode 9 Grudnia

Allemania do 23 Grudnia

Hammonia do 6 Syczn. 1869

Określenie oznaczone * nie dopływają do Southampton.

Cena przewozu osób: Pierwsza kajuta tal. 145, druga kajuta tal. 100. Między pokład 50 tal

Zaczęwszy od 19 Sierpnia cena na między-pokładzie pod. lścioną będzie na 50 tal.

Cena przewozu towarów: L. 2. od beczki o 40 stopach sześciennych hamburskich z o-

puszczeniem (Primage) 15%; dla ordynaryjnych towarów, według umowy. (1761-8

Porto listowe do i ze Stanów Zjednoczonych 4 sgr. Listy powinny być oznaczone: per Ham-

burger Dampschiff.

i między Hamburgiem, Havanną i Nowym Orleanem,

na wycieczkę do Havru i Havanny — i napowrót z Havanną, dotykając Southampton

W skutek przedwczesnej śmierci założyciela i dotychczasowego naczelnika

Fabryki Machin i Lejarni żelaza w Poznaniu,

Dra Hipolita Cegielskiego, obejmuje niżej podpisany z dniem dzisiejszym, stósownie do ostatniej woli zmarłego, przy współdziałaniu dotychczasowego naczelnika Inżyniera Zakładu p. **Leinwebera**, zwierzchni zarząd tej Fabryki, która pod dotychczasową firmą:

„H. CEGIELSKI”

w niezmiennym zakresie działalności istnieć nie przestaje; o czym interesowaną Publiczność ma zaszczyt niniejszem zawiadomić.

Poznań 1go Grudnia 1868.

Władysław Bentkowski,

w firmie: „H. Cegielski.”

(2183-1-3)

Emanuelgrün (pod Monachium).

Styryjski sok ziołowy pana J. Purgleitnera w Gracu z największym powodzeniem użyty przeciw słabości płuc hr. Waldberga.

Szanowny Panie kolego Dr. Raudnitz w Wiedniu!

Czyniąc zadość Pańskiemu zaleceniu styryjskiego soku ziołowego, osiągnąłem szczególny skutek w niebezpiecznym i zastarzałym cierpieniu płuc hrabiego Waldberga, który, mieszkając w swym majątku ziemskim Emanuelgrün, więcej niż od 2 lat cierpiał na uparty kaszel a przytem coraz więcej na siłach upadał. Radziłem mu, aby przez 6 miesięcy używał soku styryjskiego na przemian z wodą Salcerską; i udało mi się hrabiego, który swym cierpieniem zupełnie był znękany, tak postawić na nogi, że w Czerwcu uda się w podróż do Kissingen. Apetyt i siły znacznie się wzmożły podczas używania Styryjskiego soku ziołowego, a usposobienie jego daleko jest weselsze. Jestem więc teraz o doskonałości soku ziołowego przekonany; żałuję tylko, że używanie go u nas w Bawarii dla wielkiej drogociny (przez cło wchodowe) nie może być ogólnem.

(1944-7-12)T

Z wysokiem poważaniem

Dr. Doring.

*) Do nabycia w Krakowie u J. Jahn — we Lwowie u C. Schubtha.

Drahotsch przy Mor. wskiej Granicy (Weisskirchen) 10 Sycznia 1868
Panu J. E. Engelhoferowi, praktycznemu lekarzowi w Gracu.

Szanowny Panie!

Zadziwiająca, szybka i zbawienna skuteczność pańskiej wybornej „Essencyi muszkulowej i nerwowej” — powołuje mnie nie tylko do prośbienia Pana o przysłanie mi dwóch flakonów tejże, ale także i do wynurzenia Panu mych najgorętszych dzięków. Nie tylko moje wieloletnie i uporczywe cierpienia znalazły ulgę, ale również u mojej żony i wielu mych przyjaciół, w wielu przypadkach, doświadczyłem wybornej siły leczniczej tejże Essencyi.

Uważam za powinność ten niezrównany środek wszystkim znajomym i przyjaciółom jak najgoręcej polecić.

Z wysokiem poważaniem

Wielmożnego Pana

wdzięczny i uniżony sługa

Józef Kavalier Zawadzki.

*) Do nabycia: w Krakowie u p. J. Jahn — we Lwowie u p. C. Schubtha.

Skład fabryczny towarów piankowych i bursztynowych Karola Kobera w Wiedniu, Stad, Kärntnerstrasse Nr. 34.

utrzymuję wielki zapas wszelkich gatunków **Fajek piankowych** z okuciami pakfonomi od 1 do 8 złr., a z okuciami srebrnymi od 5 do 20 złr. — prawdziwe piankowe Cygaroiki od 20 do 2 złr. 150, także z rzezbami i futerałami, z kością słoniową i bursztynem od 2 do 15 złr. — patentowane Fajki do nakładania z tyłu po 4 złr. wal. aust. — prawdziwe tureckie Cybuchy wiśniowe od 1 do 25 złr. — również wielki wybór wszelkich przyborów fajczarskich. — Polecanie zamiejscowe uskuteczniają się szybko za pobraniem należytości pocztą. — Rysunki i Cenniki rozsyłają się bezpłatnie. (1773-13-15)T

Na porę jesien- na i zimowa, poleca, znana w ca- tym kraju i zgra- nią dla swej do- kładności wyrobu c. k. wyl. uprwy.

Fabryka nieprzemakalnego, sukienne, piłsiowego i skórzanego obuwia.

A. ROTHSTERN

Stadt, Habsburger- gasse N. 1,

altobers Brannerstrasse, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

se, n. k. n. as Tra-

Przeniesiony z Bochni do Rzeszowa

Adwokat Dr Maurycy Reines

otworzył tamże swoją kancelaryę przy ulicy Głogowskiej, w kamienicy Wgo Dra Pedegowskiego. (2073-2-3)

Dobra:

W Drukarni Uniwersyteckiej
w Krakowie,
wyszedł i oddany został na skład główny
Księgarni **F. Baumgardena:**
Kalendarz ścienny
NA ROK
1869.

Wielki arkusz na papierze welinowym,
zawierający prócz zwykłego Kalendarza
rzymskiego, ruskiego i żydowskiego, ta-
belę stopniową, taryfę opłaty pocztowej od
listów, od depesz telegraficznych, ferye
sądowe, i t. d. (2121-3) T

Cena w miejscu tylko 20 cent. —
z opłaconą przesyłką **25 cent.**

Dziękując za dotychczasowe liczne względy doznane tak ze strony Obywatelstwa wiejskiego, jako też ze strony Mieszkańców miasta Krakowa, mam zaszczyt donieść wszystkim interesowanym, że pan *Józef Maszczyński*, wykształcony w zawołanie malarzkin, tak u s. p. mojego męża, jako też i za granicą, i obeznany z postępem i wszelkimi wymogami sztuki malarzkiej — objawwszy z dniem 1 Grudnia r. b. kierownictwo mojej już od 25 lat w Krakowie istniejącej firmy — oddał wszelkie zamówienia, dotyczące się robót malarzskich i lakiernictwa, jak najwykńtniej i najsumienniej wykonywać będzie.

(2017-1-31) **Anna Lindquistowa.**

Uwiadomienie.

Na obecnie ukończonem ciągnięciu Brunzwickiego losowania, padły na następujące numera obci stojące wygrane:

na Nr.	tałarów	na Nr.	tałarów.
4407	61000	19034	6000
28872	40000	1446	5000
3008	20000	23821	4000
27559	10000	3979	3000
21346	8000	31966	3000

Następnie przyszło do losowania 3 wygrane po tałarów 2.000, 4 po tał. 1.500, 100 po tał. 1000 i 11.084 małych wygran aż do 47 tałarów.

Z przyjemnością konstatujemy, że z większych wygranych znowu wiele trafnych za pośrednictwem Domu handlowego *Jzydora Botennoissiera* w Frankfurcie nad Menem — w Austrii wypłaconych zostało.

Najbliższe ciągnięcie odbędzie się znowu w dniu **10 i 11 Grudnia r. b.** a odsyłamy czytelników do ogłoszenia tego domu, umieszczonego w dzisiejszym numerze.

(2151-4)

Nie próba **Terno.** ale pewność!

Naprzeciw wszystkim zjawiającym się zupełnie nieprzekazycom i bezwartościowym metodom, jest moja całe niezawodna, aby podać pewną ilość Ambo-Solo i Terno-Secco, które w krótkim czasie na wszystkich loteryjnych ciągnięciach wyjdę muszę. Nie biorę żadnego honorariumu naprzód, tylko po wygranej 10 procent.

Wkładki nieduże, Setki listów dziękczynnych są do przejrzenia. (2143-2)

H. R. v. Orlice,
Profesor i autor dzieł matematycznych,
Berlin, Wilhelmstrasse Nr. 125.

Odkrycie

zrobili, stanowiącę epokę! Prawo natury porosta włosów jest dociezione. Pan **Harol Mally w Wiedniu**, znany jako pilny badacz życia włosów, wynalazł tak zwany **Ewalinowy środek**

porosta włosów i brody,

któremu jeszcze żaden inny kosmetyk w skuteczności nie wyrównał.

Częste używanie Ewalinowej Pomady na włosy, sprawia odnowę skutki, gdyż nie tylko, że się zapobiegnie wypadaniu włosów i tworzeniu się łupieżu natychmiast ustaje, ale na łysych miejscach powstaje nowy włos, tak jak **Ewalinowa Broszura na brode** u 17-letnich młodzieńców silną pełną brodę wywołuje.

Gdy pan **Mally** znalazł w interesie swych bliźnich przemastanie badanie na tym polu. Uprasa się każdego, aby c. k. uprzywilejowanych **Ewalinowych wyrobów** nie brał za inne kosmetyki.

Mallego Ewalinowa Pomada na włosy po 1 zlr. 60 cent. Essencya Ewalinowa na porost brody po 2 zlr. 50 cent., są do nabycia w **LEKARNIE** u pp. **Józefa Jahna i Kraken Feintucha** — we Lwowie u aptekarz p. **A. Berlinera, P. Mikolasza i S. Ruckera**, tudzież we wszystkich rozgłoszonych aptekach i domach handlowych Europy. — Pod adresem: **„Charles Mally** in Wien, Getreidemarkt Nro 14” będą polecenia, na pojedyncze słoiki za gotówkę lub zaliczkę pojeżdżono szybko wypełniane. (1756-32) f

PAPIER WLINS

Ogromne powodzenie tego środka pochodzi z jego własności doświadczonych, sprowadzania na powierzchnię ciała zapalenia i rozdrążnienia najżywniejszych części organizmu wewnątrz. Najznakomitsi lekarze w Paryżu zalecają Papier Wilni na katar, grzybę, zapalenie gardła, rozdrążnienie naczyń, oddech i smaczak, birodry, wyście, tyf. Jednorazowe lub dwukrotne użycie nie tylko nie zostawia żadnego śladu prócz zżerwienia. — Dostać można w Krakowie w aptekach p. Brunona Mieczyskiego i „pod Barankiem” pana W. Redyka, — we Lwowie u p. Piotra Mikolasza, — w Pradze w składzie materiałów aptecznych p. F. Ysetsky.

(1846-924T)

Die Nützlichkeit dieses Werkes wurde von mehr Regierungen, w.

7te Auflage.

Geschlechtskrankheiten, auch solche, welche an den Folgen der Selbstbefleckung leiden, finden gründliche Belehrung und rasche und sichere Hilfe in dem berühmten Werke:

„Dr Retau's Selbstbewahrung“,
mit 27 pathol.-anatomischen Illustrationen,
welches in *G. Poenicke's Schulbuchhandlung* in Leipzig in 7ter Auflage erschienen und bei *F. Baumgarden zu Krakau* für 1 fl. 80 kr. — mit Postversendung für 1 fl. 85 kr. 8. W. zu bekommen ist. (1213-3-10) T

Allen Regierungen u. Wohlthätigkeitsvereinen wurde über die vielen günstigen Resultate dieses Buches in einer besonderen Denkschrift Bericht erstattet.

7te Auflage.

z.B. der Hrzgl. Anhalt. u. Grosshzgl. Weimarschen lobend anerkannt.

F I L I A
c. k. uprzywil.
galicyjskiego akcyjnego
BANKU HIPOTECZNEGO w Krakowie
otworzyła z dniem 1 Grudnia r. b. w lokalnościach swoich

KANTOR WYMIANY,
i zajmować się będzie
kupnem i sprzedażą Papierów publicz-
ných i przemysłowych wszelkiego rodzaju,
Listów zastawnych, Losów i Monet.
Kraków dnia 2 Grudnia 1868. (2173-2 3)T

Podarunki na Gwiazdkę.

MAGAZYN

towarów modnych i jedwabnych

„zum Kronprinzen von Oesterreich,”
Wien, Ecke der Bognergasse. Wien.

U w i a d o m i e n i e.

Lekarz zębów p. I. G. Popp w Wiedniu, Stadt Bognergasse 2, od 20t lat sporządza Essency, która pod nazwą **Anatherynowa Woda do ust** przyszła w handel, stała się tak korzystnie znaną, tak wszędzie kupowaną, że sława jej może słusznie europejską być nazwana. Essencya działa lecząco i łagodząco na wszelkie choroby zębów i ust, wzmacnia miękkie części ust, szczególniej dziąsła, niszczy gąbczastość, wrzody, cuchnienie ust, osad na zębach, a nawet z świetnem powodzeniem używana bywa w pruchnieniu zębów i szkorbiaku, — usmierza wszelki ból zębów, powraca wszystkim częściom ust pierwsiastową świeżość, siłę i zdrowie, a przy bezprzeżennem użyciu trwale w tym stanie utrzymuje. Naturalną rzeczą, że wszędzie osiągnięte skutki „Anatherynowej Wody do ust“ zjednały jej najrozsądziejsze i najprawdliwsze uznania, tak że strony wysoko położonych osób, jako też znakomitości naukowych. Przytoczone orzeczenie najlepiej tego dowodzi:

„Z przyjemnością potwierdzam Panu, że rozbraiałem chemicznie pańską **Anatherynową Wodę do ust** i znalazłem takową nieniekłą zupełnie wolną od wszelkich szkodliwych pierwiastków, ale nawet tak jak i p. profesor Oppolzer, uważam ją jako bardzo polecenia godną.

Wiedeń.

Dr Jan Flor. Keller.

Przełożony c. k. Zakładu naukowego patologiczno-chemicznego
c. k. chemik Sadu krajowego.“

(47-4)T

Obok „Anatherynowej Wody do ust,“ wyrabia wynalazca też i „Anatherynową Pastę do zębów,“ która do czyszczenia zębów z pomocą szczoteczki używana, szczególnież do utrzymania w czystości zębów i części ust, jest nieczrównana, gdyż w swych składnikach powyższej wybornej wodzie jest podobną. Także i ta Anatherynowa Pasta do zębów zaszczynona jest wielorakimi świadcztwami uznania, a chemik c. k. Sądu krajowego profesor Dr Kletzinsky, następujące daje orzeczenie:

„**Anatherynowa Pasta do zębów**“ praktycznego lekarza zębów J. G. Poppa w Wiedniu, nie zawiera żadnych szkodliwych części. Jej strumatyczne składniki z eterycznych olejów, działają odświeżająco i odżywiająco na miękkie części ust, zapachem swym przyjemniacznie uycie tej Pasty, zabijają wszelkie pasożytnicze organizmy zwierzęce i roślinne zawarte w osadzie na zębach, dziąsłach i języku, i zapobiegają dalszemu rozwijaniu się tychże, mineralne części składowe działają czyszczączo na zęby, nie nadwężając emalii, organiczne zaś części Pasty czyszczą chemicznie błony słuzowe i na emalii nie wywierają najmniejszego szkodliwego wpływu, owszem działają łagodząco na błony słuzowe i tkankę komórkową jamy ustnej.

Wiedeń. **Dr V. Kletzinsky, m. p.**

„Anatherynowa Woda do ust,“ jako też „Anatherynowa Pasta do zębów“ jest do nabycia:

w Krakowie: p. Wiktor Redyk apt. „pod Barankiem,“ p. Siedlecki apt. Górecki, p. J. Jalm, p. L. Feintuch, p. J. Bartl, p. Ernest Stockmar apt. p. Dr i apt. Sawiczewski

we Lwowie: apteka dawniej Milinga teraz Dra chemii p. Tytusa Zarzyckiego, p. Mikolascha apt., p. A. Berlinerina apt., p. Ehrenbergera apt., p. Gebhardta i Kleina wdowy, p. Bonif. Stillera, p. Zygmunta Ruckera.

Takżę utrzymują takową na Składzie:

W Bieżpie p. Hrymak, — w Białym p. Knan, — w Bielsku p. Stanko apt. — w Bóbroce p. J. Zarznię apt., — w Bochni p. Niedzielski, — w Brodach p. Gomulński apt. — w Brzeżanach p. Zimkowski aptek. i p. B. Fadenheiser, — w Buczaczu p. J. Czerkawski i p. M. Lipschitz — w Czerniowcach p. Rożański, — w Schirnrich p. Jan Krawczak, — w Dolinie p. A. Schultz kasyer m. — w Dobromilu p. A. Grotowalski, — w Drohobyczu p. Kleczkowski — w Wydowie p. M. Koniecki — w Grzybowie p. Muszyński — w Jaworowie p. L. Lachowicz apt. — w Jarosławiu p. Bogusz apt. — w Kolomyi p. Rożański, i p. Sidorowicz apt. — w Krynicy p. M. Nitribitt apt. — w Lutowiskach p. M. Koniecki — w Monasterzyskach p. Lipiński — w Nowym Targu p. Laur — w Nowym Sączu p. Kosterkiewiczowa wdowa — w Przemyśle p. Gaideczka i Syn, p. Machalski, — w Kimpolungu p. BerSommer — w Przemyśle p. Świtalski apt., — w Radowcach p. K. Teichmann — w Rozwadowie p. Marecki — w Rzeszowie p. J. Scheiter i Syn — w Samborze p. Kriegesheim aptek., — w Sanoku p. J. Jaklicz — w Stanisławowie p. Beill apt. i p. B. Czuczawa — w Strzynie p. J. A. Batach apt. — w Serecie p. I. Sommer — w Świeżowie p. E. Totozet apt. — w Tarnowie p. J. Jahn i p. Milikowski księgarz, — w Tarnopolu p. Morawetz — w Turce p. A. Czerniański — w Wadowicach p. Foltin — w Walezyszczykach p. Kodrebski — w Złoczowie p. Wolt Korkeš, p. A. Gottwald i p. Krzyżanowski apt. — w Czerniowcach p. Alt syn aptek. — w Buczaczu p. Kodrebski i Kerzel — w Strzynie p. Kornberger apt. — w Stanisławowie p. Świtalski — w Żółkwi p. Krzyżanowski aptekarz.

PIENIĘDZY

na dobra w Galicyi,
do połowy realnej wartości tychże, pod najśluszniej-
szymi warunkami, można zawsze **natychmiast**
dostać za pośrednictwem

Kantoru Hipoteczno-Komisowego
Józefa Simitsch kawalera v. Hohenblum
w Wiedniu, (2159-2-3)
Mariahilf, Kaunitzgasse pod L. 3, — I. piętro.

**Z nowego najnowsze!
Z dobrego najlepsze!**

**Najwłaściwsze miejsce
do najtańszego kupna
najlepszych zegarków jest
Skład zegarów FILIPA FROMMA**
W Wiedniu Hoher-Markt Nr. 11 (Galvanihot) 2 piętro.
Częściowa sprzedaż po cenach hurtownych.
Wszystkie zegarki regulowane na sekundę sprzedawane bywają z rzetelnym piśmien-
nem trzyletniem zaręczeniem.

Największy skład, najwytworniejszy wybór.			
Abby dużo sprzedawać, trzeba tanio sprzedawać.			
Ceny fabryczne z 5 procentową zniżką.			
Srebrne cylindry zegarki z 4 rubinami	zr. 10—	Nr. 3. Złote damskie zegarki z 8 rub. zir.	25— 30—
dto „ z obwódka złotą od-		emaliowane	31— 36—
skakującą	„ 13—14	z diamentami	45— 48—
z kryształowym szkłem	„ 15—18	z podwójną kopertą	45— 48—
ankry z 15 rubinami	„ 15—19	akrowe 15 rubinów	35— 43—
ankry z podw. kop. i 15 rub.	„ 19—23	z kryształowym szkłem	45— 50—
z kryształ. szkłem i 15 rub.	„ 18—25	akrowe ze złotą pokrywą	40— 60—
wojskowe zeg. z podw. kop.	„ 23—28	z podwójną kopertą	55— 60—
remontoiry z kryształ. szkłem	„ 20—36	z podw. kop. i złotą pokrywą	65—100—
		remontoiry	70—106—
		z podwójną kopertą	110—200—
Chromometry prawdziwie angielskie zr. 170—1000			
Remontoiry dla myślicywó 15—			
Złote i srebrne zegarki repetyiry zr. 30, 50, 80, 100, 360. „ 15—			

Wszelkich gatunków ściennych zegarów, pendułowych dostarczam taniej aniżeli wszędzie gdzieindziej.

Srebrne łańcuszki do zegarka

Krótkie zr. 2-50, 3, 4, 5, 6, 8, 10; długie zr. 6, 7, 8, 9, 10.

Łańcuszki do zegarka z 14 karatowego złota

Krótkie zr. 17, 20, 25, 30, 40, 50; długie zr. 24, 30, 40, 56, 60.

Z 18 karatowego złota krótkie zr. 25, 30, 40, 50, 100; długie zr. 30, 40, 50, 60, 100.

Jedyny Skład w Austrii prawdziwych angielskich **Chronometrów, Remontatorów chronometrycznych, Chronografów**, jako też **Remontatorów ankrowych** dla mężczyzn i dam **E. et E. Emanuela**, 1 Burlington Gardens w Londynie, nadwornego dostawcy JKM. **Królowej Wiktoryi** i J.C.M. **cesarza Napoleona III.**, J.C.M. **Sultana**, JKM. **króla Portugalskiego**, i JKM. **księcia Wales.**

Na wszystkie angielskie Zegarki dają 5cio-letnie
zarczenie.

Dla Panów Fabrykantów, Lekarzy, Duchowcych, My-
sliwych, w ogóle wszystkich, którzy są zmuszeni
wczas wstawac,

wyborny Zegar budzikowy,
idący 36 godzin, a równocześnie budząc, zapala swia-
tło 9 zlr. — tenże bez zapalania swiatła 7 zlr. — **bu-
dziki bezpieczestwa, z przyrzadem alar-
mowym** wystrzałem zapalającym zarazem swiatło 14 zlr.

(1849-9-12)

Prawdziwe złote i srebrne klejnoty męskie i damskie
z 14 i 18 karatowego złota

Wszystkie przedmioty oznaczone cechą prawdziwości przez c. k. urząd probierczy i wystki robione ze wzorów paryskich.

Najpiękniejsze i najmłodniejsze wzory

Pierścionki zlr. 120, 2, 3, 4, 6, 10, 15, 20, 30.
Guziczki do kosałki para zlr. 120, 3, 5, 6, 10.
Guziczki do kosałki dłuższe para zlr. 120, 3, 5, 8, 13, 15, 20.
Guziki do kosałki 60 kr., 1, 2, 3, 4 zlr.
Medalliony zlr. 150, 3, 6, 9, 12, 18, 24.
Krzyżyki 50 kr., 2, 3, 5, 8, 12, 18.
Serduszka (otwierane) zlr. 250, 4, 6, 10, 18.
Koleczyki zlr. 150, 3, 6, 9, 15, 20.
Broszki zlr. 450, 6, 9, 15, 20, 30.
Garnitur Brosza i Koleczyki okragłe zlr. 9, 12, 21, 30, 36, 40.
Pierścionki zlr. 350, 6, 12, 18, 24, 30.

Do wiadomości i ostrożności!
Tak zwane Neugold i Taligold nie są prawdziwym złotem i prawie nie mają żadnej wartości. Również wyrobów złota Nr. 1 i 2 jest prawie zakazanych i tylko wyroby wykonane przed końcem 1866 roku mogą być sprzedawane, nie można więc w nich znaleźć żadnych miednych kształtów. W tych klejnotach złotych poręczam wewnętrzną wartość za złt 17 szr. w 14 karatów.

Pracownia dla napraw.

Wszelkie gatunki zegarów naprawiają się najrzetelniej i najlepiej; stare zegarki, często pamiętki familiine, najzupełniej się odnawiają.

Na żądanie przesyłam **Zegarki i klejnoty do wyboru** za pobraniem nałożystości i za niezatrzęciem zwracam natychmiast pieniądze przez pocztę. Polecenia wypełniam szybko za nadesłaniem gotówki lub pobraniem też, a każdy zamawiający może być pewnym najrzetelniej-
szej i najszybszej obsługi.

Stare zegarki, stare złoto i srebro przyjmuję po najwyższych cenach w zamian za wypłatę i kupuję także za gotówkę. Na listowne zapytania odpowiadam natychmiast, daję każdemu żądane objaśnienia i zwracam za najniższe ceny. Sprzedaj hurtowo i częściowo. Będąc w stosunkach z pierwszymi fabrykami w Londynie i Genewie przez doborowo zawsze istniejący wielki wybór dostarczam **bezsprzecznie** najtańszych zegarków. Lepiej jak gdziekolwiek

Wszelkie moje przedmioty są oryginalnego wyrobu a nie podobizny.
Upraszam przytem szanownych mieszkańców zamiejscowych przyjeżdżających do Wiednia
o odwiedzenie mnie.

Filip Fromm,
fabrykant zegarków i klejnotów.
Wiedeń, hoher Markt, 11, Galvanihof, 2 piętro.
Porto wynosi za przesyłki do 1 funta wagi w całej monarchii tylko 20 do 25 kr.
Chcących zamienić stare zegarki na nowe upraszam, aby się do mnie zgłosili.

Otrzymałem
ŁYŻWY
angielskie,
HERBATĘ
chińską
ładem sprowadzoną.

Obok zaś w Sklepie z Naftą:
SWIECE
naftowe maczane.
(2185-13)T **Tadeusz Tarasiewicz.**

Meżczyzna w pełnej sile wieku, o
beznany dokładnie z go
spodarstwem rolnem, który przez lat kil
kascie własne dość znaczne prowadził go
spodarstwo, lecz przez wypadki 1863go
roku był zmuszony opuścić takowe, pra
gnie otrzymać miejsce odpowiednie swoim
zdolnościom. — Osoby interesowane, ży
czące sobie powziąć bliższą wiadomość
zechcą się zgłosić pod adresem: **I. H.**
poczta R z e s z ó w. (2070-3.)

Ekstrakt z mięsa
wyrobu
Of Meat Company Limited
w Ameryce południowej,
według przepisu prof. barona *Libiga*,
w słoikach $\frac{1}{8}$ ft. $\frac{1}{4}$ ft. $\frac{1}{8}$ ft.
Cena złr. 3-50, 1-80, 1 złr.
Dla zareczenia prawdziwości, ka-
żden słoik jest opatrzony marką
fabryki i podpisem prof. Libiga, o-
raz dołączony jest sposób użycia.

**Główny Skład w Aptecz. pod
Białym Orłem "A. Siedleckiego
w Krakowie, Rynek główny.**
(1876-6)T

Tylko 1³/₄ złr.

kosztuje ćwierć oryginalnego losu państwa (nie promesa) $3\frac{1}{2}$ złr po-
łowa, a 7 złr. cały los, — na naj-
bliższe, bo już **dnia r. b.** mające się odbyć wielkie
losowanie wygran państwa wystawia-
nych i poręczanych przez Rząd Brun-
szwicki.

Urządzenie tego przedsięwzięcia,
jest w istocie tak korzystne i wido-
ki pomysłnego skutku tak wielkie,
jak się rzadko wydarzają. W obec-
nem bowiem ciągniuniu większa po-
łowa losów z wygraneu i na Tal.
**100,000, 60,000, 40,000,
20,000, 10,000, 8,000, 6,000,
5,000, 4,000, 3,000, 2,000,
1,000,** itd. wyciągnięci być musi.

Zamówienia na oryginalne przez
Rząd wystawione losy będą natych-
miast za nadesłaniem należytosci w
Banknotach wypelniane; a podpisany
po każdorazowem ciągniuniu po-
siadaczom losów bezzwłocznie prze-
syłać będzie urzędowe listy wygran
jak również do każdego zamówienia
dodać będzie bezpłatnie plan lo-
sowania.

Wygone nistylko w każde miejsce natychmiast zostaną rozesłane ale i na żądanie mogą być także we wszystkich znaczniejszych miastach Austrii za pośrednictwem podpiśanego Domu Handlowego wypłacone.

Sprowadzając powyższe losy wprost, odnosi się wszelkie korzyści. A ponieważ przy ogromnym napływie zamówień nawet zapasowe losy przedko rozebraniemi być mogą, uprasza się więc łaskawe polecenia z pełnem zaufaniem niebawem nadesłać pod adresem:

Isidor Bottenmieser.
Bank- & Wechselgeschäft in
3150 AT **Frankfurt a. M.**

Nagrodzony złotym medalem
przez Szkołę farmaceutów w Paryżu 1860

LIQUEUR
DE Goudron Concentree
GUYOT

Likwor smołowy zgzeszczony p. Guyot,
jest jedyną preparacją przyjętą w szpitalach
francuskich, belgijskich i hiszpańskich — do przy-
gotowania u *chwilu chwili* z *oznaczeniem* dro-
g **WODY SMOŁOWEJ. (Dwie łyżki stołowe**
do litra wody, albo łyżeczka od kawy
do szklanki).

Jest on najskuteczniejszym środkiem dla przy-
wrócenia normalnego stanu błonom śluzowym
leczy oskrzela (bryle) i dolegliwości kataralne
pęcherza.

Skład w Paryżu w aptece p. Guyot, ulica
Francis Bourgeois 13; w Krakowie w aptece p.
Brunona Mieczysławskiego; we Lwowie w aptece p.
Piotra Mikolaszaka; w Peczce u p. Józefa Turko
Grygoryszczaka — Kiryłyntsz 7 w Pradze
w składzie materiałów aptecznych p. Vszeteczky
(791-9-20) T

 Do numeru dzisiejszego dołącza się dla pp. Prenumeratorów: „Odezwy Administracji Biblioteki Polskiej,” o znizeniu cen dzieł w zakresie tego Wydawnictwa należących.”